

Handläggare
Susanne Wallgren
susanne.wallgren@huddinge.se

Klimat- och stadsmiljönämnden

Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken

Förslag till beslut

1. Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken, Fakta och åtgärdsbehov (bilaga 1) och Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken, Genomförandeplan (bilaga 2), antas.
2. Utredning, uppföljning och utvärdering av Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken ska ske i enlighet med vad som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2021.

Sammanfattning

Enligt EU:s vattendirektiv ska samtliga vattenförekomster inom unionen skyddas och återställas så att de uppnår god ekologisk och kemisk status. Bestämmelser om miljö i en vattenförekomst benämns som miljö kvalitetsnormer och ansvaret för att en miljö kvalitetsnorm följs åvilar kommuner och andra myndigheter.

Till följd av historisk och nutida tillförsel av näringsämnen och miljögifter till Drevviken motsvarar vattenkvaliteten idag ej tillfredställande ekologisk status och god kemisk status uppnås ej. Syftet med det lokala åtgärdsprogrammet är att belysa de huvudsakliga utmaningarna samt ge förslag på konkreta åtgärder så att vattenmiljön förbättras till att motsvara god ekologisk och kemisk status.

Huddinge kommun har tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms stad, Haninge och Tyresö kommuner tagit fram ett lokalt åtgärdsprogram för Drevviken, vilket under våren 2021 förväntas antas av berörda kommuner.

För att förbättra vattenkvaliteten i Drevviken har ett antal förslag till åtgärder tagits fram. Förslagen omfattar några övergripande åtgärder som behöver genomföras av de berörda kommunerna, Stockholm, Huddinge, Haninge och Tyresö, samt tolv platsspecifika åtgärdsförslag som är geografiskt uppdelade per kommun, varav sex är i Huddinge.

Kostnaderna för förslagna kostnadssatta åtgärder uppskattas totalt till 198-258 miljoner kronor, varav platsspecifika kostnader motsvarar 168 – 228 miljoner kronor och kostnader för fosforfällning cirka 30 miljoner kronor. Stockholm Vatten och Avfall AB är VA-huvudman i både Huddinge och Stockholm vilket

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Miljö- och bygglovsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Hälsövägen 7
Flemingsberg

Tfn vxl 08-535 300 00

mbf@huddinge.se
www.huddinge.se

innebär att bolaget har ansvar för merparten av investeringskostnaderna och driften av de föreslagna platsspecifika dagvattenåtgärderna.

Investeringskostnaden för Huddinge kommun uppskattas till noll till fem miljoner kronor, beroende på var åtgärden görs landar investeringskostnaden på Huddinge kommun eller Stockholm Vatten och Avfall AB. Därtill kommer 10,5 miljoner kronor i driftskostnad det år som arbete med fällning av fosfor sker, vilket motsvarar Huddinges del av totala kostnaden för fällningen. Huddinges årliga kostnader för drift av anläggningarna beräknas till 0,1- 0,2 miljoner kronor.

Åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen kan finansieras på olika sätt, till exempel genom VA-taxan eller inom ordinarie budget.

Åtgärdsprogrammen innebär inte i sig ett beslut om finansiering och vilka åtgärder som ska genomföras utan detta prövas i kommunernas ordinarie processer. I och med detta sker också en prioritering mellan och inom de lokala åtgärdsprogrammen.

En utvärdering av genomförandet föreslås ske senast 2025.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Enligt EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) ska samtliga vattenförekomster inom unionen skyddas och återställas så att de uppnår god ekologisk och kemisk status. Bestämmelser om kvaliteten på miljön i en vattenförekomst benämns som miljökvalitetsnormer och ansvaret för att en miljökvalitetsnorm följs åvilar kommuner och myndigheter.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har fastställt att miljökvalitetsnormen för god ekologisk status i Drevviken ska uppnås år 2027. Vattenmyndigheten föreslår dock ett utökat tidsundantag för god ekologisk status till år 2033 vilket sannolikt kommer bli ny miljökvalitetsnorm från och med år 2022. På grund av att det är svårt att lösa miljögiftsproblematiken på kort sikt sätts normen för kemisk status med tidsundantag till år 2033.

Drevviken bedöms ha ej tillfredsställande ekologisk status och uppnår inte god kemisk status. Enligt den statusklassning som har genomförts utgör höga fosforhalter och förekomst av miljögifter de huvudsakliga miljöproblemen i Drevviken. De miljögifter som förekommer i halter över gränsvärden är bromerade difenyletrar (PBDE), tributyltenn (TBT), perfluoroktansulfonsyra (PFOS), kvicksilver, polyklorerade bifenyler (PCB) och antracen.

För att Drevviken ska nå miljökvalitetsnormerna bedöms belastningen av fosfor från landbaserade källor behöva minska med 30 procent vilket motsvarar 515 kg fosfor per år. Reduktionsbehovet för de miljögifter som påträffats över gällande gränsvärden varierar mellan cirka 24 procent och 90 procent.

Orsakerna till att vattenstatusen ej är tillfredsställande är bland annat att det fram till början av 1970-talet släpptes ut stora mängder orenat avloppsvatten i Drevviken.

I dagsläget utsätts Drevviken för olika typer av påverkan som har effekter på det biologiska och kemiska tillståndet i vattnet. Det handlar främst om utsläpp från diffusa källor som via dagvatten förs ut i sjön men även om en intern belastning av fosfor från Drevvikens sediment.

Förslaget till lokalt åtgärdsprogram

I det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken belyses utmaningarna för att nå god vattenstatus. Programmet innehåller förslag på olika typer av åtgärder och möjliggör för ansvariga aktörer att påbörja förstudier, projektering och genomförande av åtgärder utifrån de förslag som lämnas.

De åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet utgår från den belastning av fosfor som finns i Drevvikens avrinningsområde. För att ta fram så kostnadseffektiva åtgärder som möjligt föreslås åtgärder på platser som bedömts vara mest lämpliga med hänsyn till bland annat tillgänglighet och åtgärdens genomförbarhet. Fördelningen avseende effekter och kostnader för åtgärder kan komma att ändras om åtgärder inte är möjliga att genomföra på grund av tekniska skäl samt då kunskap om påverkanskällor för förekommande miljögifter ökar, vilket kan medföra att förslag på nya åtgärder för att minska miljögiftsbelastningen tillkommer.

Om det visar sig att någon föreslagen åtgärd inte är möjlig att genomföra behöver en åtgärd som ger motsvarande resultat tas fram. Beslutet att godkänna förslaget till lokalt åtgärdsprogram innebär inte ett beslut att vidta exakt de åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet, utan att vidta de åtgärder som krävs för att nå det övergripande målet god status.

De övergripande åtgärderna består av främst miljötillsyn för att minska påverkan från vägar, industriområden, parkeringar och miljöfarliga verksamheter, samt åtgärder som rör drift och underhåll av allmän platsmark och dag- och spillvattenledningar. Det föreslås även att Drevviken genomgår en fosforfällning för att minska läckaget från sjöns botten.

En kommunövergripande dialog gällande åtgärdstakt, effekt och kostnader kommer att ske kontinuerligt. Syftet med dialogen är att säkerställa ett progressivt åtgärdsarbete inom de berörda kommunerna samt uppnå en jämn fördelning avseende effekter och kostnader i förhållande till kommunernas avrinningsområde och belastningspåverkan.

En utvärdering av arbetet enligt de lokala åtgärdsprogrammen ska ske senast 2025. Utvärderingen kommer att samordnas av Stockholm stad där Huddinge kommun deltar.

Kostnader

Kostnaderna för förslagna kostnadssatta åtgärder uppskattas totalt till 198-258 miljoner kronor, varav platsspecifika kostnader motsvarar 168 – 228 miljoner kronor och kostnader för fosforfällning cirka 30 miljoner kronor. Kostnadsuppskattningen är baserad på summan av schablonberäknade kostnader för de enskilda åtgärdsförslagen samt en osäkerhetsfaktor på 15 procent för den

sammanräknade kostnaden. Uppskattade kostnader för både investeringar och drift är osäkra och i flera fall kan dessa redovisas först när detaljprojekteringar har utförts.

Som VA-huvudman i både Stockholm och Huddinge är Stockholm Vatten och Avfall AB huvudansvarig för genomförande av en majoritet av de föreslagna investeringsåtgärderna och för merparten av driftskostnaderna för anläggningarna. För ytterligare utredningar uppskattas kostnaden till cirka en miljon kronor som till största delen ska finansieras av Stockholms stads miljöförvaltning.

Investeringskostnaden för Huddinge kommun uppskattas till cirka noll till fem miljoner kronor - beroende på var åtgärden görs landar investeringskostnaden på Huddinge kommun eller Stockholm Vatten och Avfall AB. Därtill kommer 10,5 miljoner kronor i driftskostnad det år som arbete med fällning av fosfor sker, vilket motsvarar Huddinges del av kostnaden. Huddinges årliga kostnader för drift av anläggningarna beräknas till 0,1 - 0,2 miljon kronor.

Åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen kan finansieras på olika sätt, till exempel genom VA-taxan eller inom ordinarie budget.

Åtgärdsprogrammen innebär inte i sig ett beslut om finansiering och vilka åtgärder som ska genomföras utan detta prövas i kommunernas ordinarie processer. I och med detta sker också en prioritering mellan och inom de lokala åtgärdsprogrammen.

Förvaltningens synpunkter

Det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken omfattar förslag på 12 platsspecifika åtgärder inom de berörda kommunerna, varav sex ligger i Huddinge kommun. De platsspecifika åtgärderna syftar främst till att rena dagvatten från befintlig bebyggelse i bland annat växtbäddar, sedimentationsdammar och avsättningsmagasin. Därutöver presenteras några åtgärdsförslag som rör drift och underhåll av allmän platsmark och dag- och spillvattenledningar samt samverkan med boende kring hur de kan bidra till att förbättra sjöns vattenkvalitet.

Åtgärderna i det lokala åtgärdsprogrammet visar sammantaget att det är möjligt att förbättra vattenkvaliteten och livsmiljön i Drevviken avsevärt och att god ekologisk status är möjlig att uppnå. Effekten av vidtagna åtgärder kommer att dröja då återhämtningsprocesserna i ekologiska system tar tid. God kemisk status uppnås sannolikt inte varken år 2027 eller 2033. En förutsättning för att få en bestående effekt är att åtgärder på land genomförs parallellt för att minska den externa belastningen och att åtgärder utförs i de uppströms liggande sjöarna Örlången, Trehörningen och Magelungen.

För att åtgärder ska kunna genomföras behöver ytor tas i anspråk. Genom de lokala åtgärdsprogrammen tydliggörs att kommunerna behöver avsätta eller på annat sätt reservera de ytor som är nödvändiga. För att åtgärderna ska kunna genomföras på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt bör ytorna samplaneras med klimatanpassningsarbetet och samhällsbyggnadsprocessen i övrigt.

Förvaltningen föreslår att klimat- och stadsmiljönämnden för Huddinge kommuns del antar det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken.

Hållbarhetsaspekter och barnkonventionen

Då arbetet med vattenkvalitet syftar till att förbättra miljö och klimat är hållbarhet med avseende på detta område omhändertaget i ärendet.

När det gäller Barnkonventionen finns inga särskilda aspekter i ärendet andra än att vattenkvaliteten är viktigt för barns hälsa.”

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Enligt föreslagen kostnadsfördelning uppskattas investeringskostnaden för Huddinge kommun uppgå till noll till fem miljoner kronor. Därtill kommer driftskostnad på 10,5 miljoner det år då fosforfällningen genomförs, samt en årlig driftskostnad för anläggningar på 0,1 – 0,2 miljoner kronor. Övriga föreslagna åtgärder som driftinsatser, fördjupande undersökningar och miljötillsyn ska genomföras succesivt av respektive ansvarig nämnd och bolagsstyrelse, baserat på resultat från utredningar och ekonomiska förutsättningar.

De lokala åtgärdsprogrammen innehåller inga beräkningar över de ökade personella resurser som kommer att behövas för att planera och genomföra de åtgärder som föreslås. För att åtgärdstakten ska kunna öka behöver de personella resurserna i genomförandeledet också förstärkas.

Förslaget till beslut bedöms inte innebära några juridiska konsekvenser.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Anette Olovborn
Chef för natur- och klimatavdelningen

Bilagor

- Bilaga 1. Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken – Fakta och åtgärdsbehov
- Bilaga 2. Lokalt åtgärdsprogram för Drevviken – Genomförandeplan inklusive underbilaga 1 – Geografisk placering av åtgärder

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Haninge kommun
Stockholm stad
Stockholm Vatten och Avfall AB
Tyreseåns vattenvårdsförbund
Tyresö kommun